

можливість перед учителем проявити себе в повній мірі як творчій особистості.

Творча діяльність є найвищим рівнем людської діяльності, бо лише на основі творчості можливий суспільний поступ. Тому формування творчої особистості у навчальних закладах є найважливішим завданням, яке має визначити напрямки освіти в Україні.

Список використаних джерел

1. Гинеценский В.И. Знания как категория педагогики / Владислав Ильич Гинеценский – ЛГУ, 1989. – 144 с.
2. Кондрашова Л.В. Морально-психологічна готовність студента до вчительської діяльності / Лідія Валентинівна Кондрашова. – К: Вища школа, 1987. – 54 с.

*О.В.Невмержицька,
к.п.н., доцент
Дрогобицького ДПУ
імені Івана Франка*

**РОЗВИТОК ТВОРЧОЇ ОСОБИСТОСТІ
МАЙБУТНЬОГО ПЕДАГОГА**

Стаття присвячена питанням формування особистості, здатної творчо мислити та приймати нестандартні рішення. Обґрунтовано педагогічні умови, що сприяють розвитку креативності майбутнього вчителя.

Ключові слова: творчість, творче мислення, творча діяльність.

Статья посвящена вопросам формирования личности, способной творчески мыслить и принимать нестандартные решения. Обосновано педагогические условия, которые содействуют развитию креативности будущего учителя.

Ключевые слова: творчество, творческое мышление, творческая деятельность.

Професія педагога завжди мала велике соціальне значення, бо вчитель, вихователь формує людську особистість, а відтак творить майбутню державу. Найважливішою особливістю педагогічної професії є її творчий характер. Адже лише творчий педагог здатний побачити й розвинути задатки учнів, підтримати їх у прояві нешаблонних дій. Творчий педагог уміє приймати оригінальні рішення, використовує новаторські форми і методи

роботи і тим самим досконало виконує свої професійні функції. Творчість педагога проявляється не тільки при нестандартному, оригінальному розв'язанні педагогічної задачі, а й при розв'язанні завдань спілкування з учнями, їх батьками, колегами по роботі. Варто зазначити, що творчість приходить тільки тоді і лише до тих, хто добросовісно ставиться до праці, постійно прагне до підвищення професійної кваліфікації, до вивчення досвіду кращих шкіл та педагогів [2, с.10].

Становлення професійної майстерності педагога починається у вищому навчальному закладі. Випускник ВНЗ повинен бути готовим до творчої діяльності, прийняття нестандартних рішень тощо. Тому професійна підготовка майбутнього педагога повинна бути спрямована на розвиток креативності. Принагідне зауважимо, що творчий потенціал особистості розвивається тоді, коли вона творить щось нове, оригінальне.

М.Фіцула стверджує, що «творча діяльність – це, насамперед, розумова діяльність людини» [4, с.24]. Дійсно елементами творчого мислення є аналіз, синтез, порівняння та встановлення причиново-наслідкових зв'язків, критичність мислення та здатність знаходити протиріччя, прогнозування можливого розвитку, здатність генерувати нові ідеї і розв'язувати їх тощо.

У процесі творчої діяльності розвиваються творчі здібності особистості, для яких, на думку М.Аллена та О.Гілфорда, найбільш необхідні такі вміння:

- відкинути звичайні, стандартні методи розв'язання і шукати нові, оригінальні;
- бачити далі безпосередньо даного і очевидного;
- схопити суть основних взаємозв'язків, властивих проблемі;
- виявити можливості реорганізації елементів для нового функціонування;
- переключити дію об'єкта для його нового вживання;
- передбачити декілька можливих шляхів і подумки вибрати найбільш ефективний;
- переключитися з однієї зорової моделі на іншу, закладену в тому ж образі;
- відчуття присутності проблеми там, де здається, що «все вже розв'язано»;
- передбачити наслідки;

- висловити різноманітні ідеї у відносно необмеженій ситуації;
- розподілити події на «кроки» в оптимальній послідовності;
- точно визначити деталі, необхідні для розвитку загальної ідеї;
- запропонувати вдалі, незвичайні відповіді у специфічній ситуації;
- до здатності «сипати» ідеями, незалежно від їх якості [1].

Думки про те, що формувати педагогічну творчість і самовдосконалюватись педагоги повинні ще на студентській лаві висловлюють у своїх працях В.Загвязинський, І.Зязюн, Р.Скульський, М.Ярмаченко та ін. При цьому В.Сагарда вважає, що це потрібно робити шляхом розвитку у студентів творчого педагогічного мислення і соціальної активності, І.Зязюн та Ю.Бабанський – професійної компетентності, а А.Алексюк критичного мислення.

Проблема підготовки майбутнього педагога завжди була і залишається актуальною. Саме тому мета нашої статті полягає у з'ясуванні психолого-педагогічних умов формування творчої особистості вчителя.

Багато дослідників сходяться на думці, що творча особистість володіє високим рівнем знань, постійним пошуком чогось нового, оригінального, вмінням застосовувати знання у нестандартних ситуаціях. Головним показником творчої особистості є наявність творчих здібностей.

Ефективність формування творчих умінь і навичок майбутніх педагогів забезпечується комплексним підходом до розв'язання цієї проблеми. Важливу роль у цьому процесі відіграють заняття з основ педагогічної майстерності та інших дисциплін психолого-педагогічного циклу.

В умовах вищого педагогічного навчального закладу важливо залучати студентів до різних видів пізнавальної діяльності, в яких у них виникала б потреба у творчому застосуванні знань, умінь та навичок. Організація дискусій сприяє розвитку самостійного мислення, його критичності, творчої уяви тощо.

На семінарських та практичних заняттях студентам можна пропонувати творчі завдання різних рівнів складності: розв'язування педагогічних ситуацій, вивчення та презентація передового педагогічного досвіду, проведення фрагментів уроків та позаурочних виховних заходів тощо.

Цікавою формою роботи з майбутніми педагогами є рольові та ділові ігри, участь в яких мобілізує увагу, пам'ять, уяву, мислення, формує навички практичної діяльності тощо.

Залучення студентів до організації педагогічних досліджень, спостереження за педагогічними явищами, формулювання власних висновків та практичних рекомендацій сприяє формуванню навичок планування та здійснення роботи часто в нестандартних умовах.

Важливо, щоб результатом залучення студентів-педагогів до різних видів діяльності стала активізація усіх їхніх творчих здібностей і вироблення мотивації до навчання й виховання підростаючого покоління засобами творчості. Майбутній педагог має прагнути шукати шляхи для розвитку власного творчого потенціалу і постійно прагнути до саморозвитку і самовдосконалення.

Як зазначає А. Мудрик, учитель-творець – це людина з сформованою педагогічною культурою, що охоплює:

- педагогічну майстерність;
- чітку педагогічну спрямованість інтересів і потреб;
- установку на постійне самовдосконалення;
- широкий науковий і професійний кругозір;
- культуру педагогічного спілкування;
- культуру постійної самоосвіти;
- здатність до творчості [3].

Ці складові педагогічної майстерності формуються уже в період навчання у вищому педагогічному навчальному закладі для усвідомленого і продуктивного початку професійної діяльності. Завдання ВНЗ – сформувати гуманістичну спрямованість, дати ґрунтовні знання, розвинути педагогічні здібності, озброїти технікою взаємодії, підготувати до професійного самоаналізу [4, с.23].

Та головне, що випускник вищої школи має бути готовим застосовувати творчий підхід до організації професійної діяльності, сформувати індивідуальний стиль професійної діяльності та постійно прагнути до розвитку творчих здібностей.

Список використаних джерел:

1. Бернштейн М. Психологія научного творчества / М. Бернштейн // Вопросы психологии. – 1966. – №3. – С. 180.

2. Метко Г. Вступ до педагогічної професії: Лекції і практичні заняття: навч.-метод. посіб. [для студ. вищих пед. навч. закл.] / Галина Метко. Тернопіль: ТНПУ, 2007. – 116с.
3. Мудрик А. Учитель: мастерство и вдохновение / А. Мудрик. М.: Педагогика, 1986. – 160 с.
4. Фіцула М. Вступ до педагогічної професії : навч.-метод. посіб. [для студ. вищих пед. закл. освіти] / М.М. Фіцула. Тернопіль: Навчальна книга – Богдан, 2007. – 168 с.

*В.К.Буряк,
д.пед.н., професор,
Криворізький ДПУ*

ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ПЕДАГОГІЧНОЇ ОСВІТИ ЯК НАЙВАЖЛИВИШИЙ ЧИННИК РОЗВИТКУ СУСПІЛЬСТВА

У статті розглянуто шляхи підвищення ефективності педагогічної освіти.

Ключові слова: педагогічна освіта, навчальний процес, модернізація вищої освіти.

В статье рассмотрены пути повышения эффективности педагогического образования.

The article deals with the problem concerning the ways of improvement pedagogical education effectiveness.

У системі чинників, що суттєво впливають на соціально-економічні, політичні та духовно-культурні перетворення в суспільстві, пріоритетна роль належить системі освіти. Економічні та політичні реформи самі по собі не можуть принести бажаного результату, якщо паралельно з ними не буде діяти нова структура освіти людини. Розвиток системи освіти – це особлива форма інвестицій, які забезпечують соціально-економічну переорієнтацію нашого суспільства. Адже освіта – це та сфера суспільного життя, в якій здійснюється цілеспрямована і системна підготовка людини до життя на основі відповідних знань, формування світогляду, ціннісних орієнтацій, навичок поведінки та практичної діяльності, залучення до культури.

Людина, яка не має сучасних знань, не володіє навичками для здійснення ефективної практичної діяльності, не оволоділа культурними цінностями не зможе увійти в суспільний процес як його